Lo Somatent

DIARI CATALANISTA D' AVISOS Y NOTICIAS

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

A la Administració de aquest diari y en las principals llibrerías d'aquesta ciutat y de fora.
A Barcelona: Kiosco del Sol Rambla de las Flors.
No's retornan los originals encara que no's publiquin.

REUS, Diumenge 14 de Desembre de 1902.

ANY XVII — NUM. 4.458

Redacció y Administració: Arrabal baix Jesús, 4.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. . . . . Ptas. 1'25
En provincias, trimestre. . . . . „ 4 —
Extranger y Ultramar. . . . . „ 8 —
Anuncis, á preus convencionals

TRIPLE AYGUA NAF SERRA (Cullita d'aquest any) preparada ab la flor recent recullida del taronjer agre.
Es de un agradable sabor y delicat perfúm.
FARMACIA SERRA.-DEVANT DEL SOLAR QUE HA ADQUIRIT LO BANCH D'ESPANYA

CHAMPAGNE MIRÓ Y TARRAGÓ
DEMANEULO EN LAS PRINCIPALS BOTILLERIAS, COLMATS, CONFITERIAS, HOTELS Y RESTAURANTS

AIXAROP DE HIPOFOSFITS CLIMENT
LA LLEGÍTIMA MARCA «SALUD»

Senyors Climent y Companyia.—Tortosa.—Molt senyors meus: Haventse presentat á la meva clínica la Sra. D.ª N. N. afecta de Cloro-anemia, en irregularitat en la menstruació, manca de gana y de forsas, vaig prescriureli l' **Aixarop Climent marca SALUD**, y foren assombrosos los resultats, donchs, en poch temps cobrá apetit y forsas y se li regularisaren las reglas: **—Dr. Letamendi.**

Senyors Climent y Compañía.—Tortosa.—Molt senyors meus: Lo nen X. de tres anys, sofría desde més d' un any de una escrófula crònica. Cansat d' usar sens cap resultat cuantas emulsions y reconstituyens se preconitzan pera aquestos cassos, vaig ensajar los **Hipofosfits Climent**, trobant consol lo pacient ja en lo primer frasco y molt prompte la curació complerta.-**Dr. Leciniz**, Catedratich de Barcelona.

Exigeixis lo llegítim Aixarop Climent **SALUD**, *únich aprobat per la Real Academia de Medicina de Barcelona, puig s' en expén altre del mateix nom.*

TALLER DE ESCULTOR Y DAURADOR
DE PERE DOMENECH.-ARRABAL BAIXA DE JESÚS 25, REUS
Especialitat en altars, capellas, templetes, columnas, reclinatoris, adornos y detalls arquitectórichs y esculptorichs pera iglesias, etc.
Imatges de fusta y cartró-pedra de totas midas y models.
PREUS REDUHITS

TALLER DE CAMISERIA
DE JOSEPH MARTORELL
MONTEROLS 40.—REUS
Novetats en corbateria, géneros de punt, roba blanca pera senyora, botons y botonaduras pera camisas, paraiguas, sombrillas, bastons, petacas, cigarreras, carteras, tergeters, moneders, boquillas y elástichs. Agullas pera corbatas. Se fan á mida camisas, calsotets, colls y punys.

APERITIU-CORROBORANT
Tónich-febrífugo
THE COSMO S. EN C. Y DE C. EN P.
BARCELONA
Unica casa productora pera la exportació á América

LOT

SE PREN ab aygua, ó pur: abans de menjar com aperitiu; després com digestiu.
Demanis en tots los cafés, ultramarins, casinos, confiterias, etc.
Los pedidos, axí per Espanya com pera América, deuhen dirigirse á **The Cosmo S. en C. y de C. en P.—BARCELONA.**
Agent General á Reus, Joseph Martorell, S. en C. Carrer Monterols número 30.

GUANOS
FABRICATS PER LA CASA MASSÓ Y FERRANDO
Superiors á 20 y 22 pessetas lo sach de 70 kilos
Especial pera vinyas á 13 pts. » » » »
Lo propieiari que vullga conseguir bonas cullitas que probi los guanos dels senyors
MASSÓ Y FERRANDO.-REUS

GRAN REGALO
En la llibreria de Tost Germans se regala un tomo de preu 0'50 pessetas á tots los que hi comprin l' Almanach de la Esquella de la Torratxa.
ARRABAL BAIXA JESUS, 2.—REUS

LA CASA THE COSMO S. EN C. Y DE C. EN P.,
domiciliada á Barcelona, fa saber que ha adquirit lo *bitllet* corresponent al número 12,449 del sorteig de Nadal, de la Loteria Nacional, quin posa a disposició de tots aquells de sos clients que la honrin ab demandas durant los dias compresos entre 'l 1er. d' Octubre fins al 23 de Desembre d' aquest any.
La casa The Cosmo s' obliga a entregar a sos clients en l' acte del pedido una participació formal de dit número.

DESDE MADRID

(De nostre redactor corresponsal.)

En Silvela y en Maura.—Rumors

Greu me sab pesonalisar la nova situació, pero crech que dech ferho en atenció á que servirán de fonament á gran part de la "crónica, d' avuy textos que tradueixen opinions dels senyors Maura y Silvela.

Conegudas son una y altra, y jo mateix, en mas correspondencias á Lo Somatent, he reproduhit conceptes d' aquells dos polítichs. Aquets conceptes son ara d' actualitat tan interessant pera nosaltres que no estará de més tornarlos á estampar, afegirnhi alguns y comentarlos tots á la llum del criteri que considerém únich salvador.

Lo dissident d' en Cánovas, quefe á aquestas horas del partit qu' aquell organisá, ha dit y repetit *que'l Catalanisme es una malaltia*, que *cal respectar en las regions tot lo que té vida propia, puig viure es avans que tot*, y que 'ls espanyols no catalans deuhen respectar certas manifestacions de l' ánima catalana, mentres no puguin contra l' unitat d' Espanya, *encara qu' ofenguin llur patriotisme, tal y com l' entenen los primers.*

Aquesta derrera afirmació, que consta en un article publicat en «La Lectura», seria preciosa si la persona que l' ha feta demostrés, ara que 'l cas n' ha vingut, lo valor de semblant convicció, y desde l' alt lloch qu' ocupa, fes entendre als seu subordinats, ó sia als funcionaris oficials, que las declaracions espontáneament emesas pels homes d' Estat, no perque deixin de ser en forma gazetable, perden tota la valua cuan arrivan a governar aquells que las han fetas.

Veritat es que, si l' actual President del Consell de ministres no ha mudat de sistema des que cridá al costat seu als senyors Durán y Bas y Polavieja, cap esperansa 'ns han de fer concebir las tals declaracions. ¿Quí ha oblidat los solemnes oferiments del senyor Silvela que li assegureren la col-laboració dels esmentats senyors? ¿Aquellas promesas d' amplia descentralisació que quedaren incomplertas? ¿Aquellas altras de concerts económichs, incomplertas també?

No; de bonas paraulas no n' hi faltan, ni n' hi faltarán, si l' empenta creixent de l' ona regionalista no 'l posa en lo compromís de desdir tot lo qu' ha dit. Peró aquesta empenta irá aumentant y engrandintse, perque fatalment a aixó tendeix y no considero al rival d' en Romero Robledo disposat á sostenir en aquest cas, la defensa dels principis per ell mateix invocats.

Pera ferho, pera sostenirlos, hauria de desautorisar una altra part de la seva propaganda, aquella en que 'ns ha pintat ben sovint com á victimas d' una dolencia perillosa, ajudant als qui fomentan aqueixa animositat que Catalunya no mereix.

Hauria d' aplicar á la practica conclusions clarament exposadas per ell cuan se redactaren las Bases del Códich civil, y deslligarse, é allunyarse al menys, de certs elements que 'l rodejan des qu' algá com á bandera 'l programa de Badajoz, y que, si no ment la veu pública, son presisament aquells de qui fa més cabal.

Ho diré clar. Dubto que 'l senyor Silvela, per inspiració propia, permeti, y molt menys ajudi 'l desenrotllament de las pretensions autonomistas de la nostra terra, ni de las demés encontradas d' Espanya que poch á poch van deixandintse y formant al costat nostre. Si alguna esperansa tinch, potser fundada, es que persona de més significació qu'ell, se convensi, mes ó menys aviat, de que no demaném més que justicia.

Fa temps qu' he dit, y veig ab joya en vías de realisarse mon desitj, que Catalunya deu exposar al quefe del Estat sas aspiracions, gens atentatorias á l' integritat nacional. Si 'ls informes de la prempsa son exactes, y per tals los tinch, no trigarém a ser escoltats per la representació més alta de la nació espanyola. Sent aixís, suposant qu'arrivi hont ha d' arrivar la noble y respectuosa protesta d' un poble que vol viure y vigorisar la vida de la patria, seria possible portar a cap l' evolució de que, molt oportunament, parlava 'l senyor Rusiñol al Congrés fa ben pochs dias.

Una altra porta podria obrirse per ahont passés triomfant l' obra que 'ns proposém. Tinch la persuasió de que 'l senyor Maura, qu' ha manifestat per escrit la conveniencia d' evitar las *degeneracions* regionalistas no consideraria com tals, sino que de bona fe apoyaria, 'ls fonaments de nostre programa, si en lloch de respirar fa anys l' atmósfera artificial d' aquest centre absorben, no s' hagués mogut de Mallorca. Mes no parlém de cosa que no tè remey, y concretemnos a fer calculs de probabilitats pera 'l perviudre, no pera 'l present.

Fill d' aquella illa hermosa, nostra germana del cor, lo succesor d' en Gamazo, ha aportat á las filas conservadoras un mérit indiscutible y una voluntat ferma y provada, la voluntat que falta al director del partit. Lo lloch qu' en ell ocupa desde 'l primer dia, y la cartera que desempenya, clar demostran que 's comprén lo que val y lo que pot.

Certas expressions del senyor Maura, las deferencias demostradas al Dr. Robert, y potser alguna visita per ell feta durant sa darrera estada a Barcelona, van fer suposar qu' es decantava al Catalanisme. Vaig considerar cuan menys prematura tal suposició y aquí ho vaig dir. Avuy, si tornés a correr la nova, tindríala també per infundada, peró no gosaré assegurar que més endevant ho sia, si, com es de creure, las circunstancias l' obligan a separarse dels seus companys nous, ó 'ls fets que sobrevingan li fan obrir los ulls pera que vegi que no 's tracta d'una "degeneració„ sino qu' una *generació* sencera, il-lustrada y ben resolta *vol* l' autonomia.

Aixó es dificil, molt dificil, véureho desde aquí, fins tenint las excelents cualitats d' intel-ligencia qu' adornan al ministre de la Governació. Peró ell, que no peca de distret, y tè 'l costum de passar cada any una temporada al terrer de sa naixensa, no podrá menys de convence 's del vol que pren l' afany de fer una nació nova ans de que s' enfonzi per sempre aquest casal corcat y somogut que tots los vents trontollan.

No diré que 'l senyor Maura tinga ja dins de l' iglesia conservadora autoritat suficient pera definir lo dogma autonomista, ni que 's proposi definirlo, per més qu' alguns dels seus actes cuan fou ministre d' Ultramar pugan darme certa rahó pera dirlo; peró si vull que consti que, si hi ha algú que puga ferho en l' actual govern, es ell y ningú més. Porta en sas venas sanch d' una rassa que sent com nosaltres, y com nosaltres pensa y parla. La sanch no 's torna aygua, y l' experiencia es mare de la ciencia.

¿Qui sab?

***

¿Qui sab si las veus que corren de nombrament d' una mena de Virrey de Catalunya son un xich més que veus volátils, y responen a l' intent de dar al mohiment catalanista l' importancia que tè? Molt m' enganya la práctica del periodisme, ó aquesta noticia es de las que no s' inventan a las redaccions. L' han desmentida molts dels qui la donaren, es cert; peró bè podria ser la tal un tanteig, un *ballon d' essai* que diuhen los francesos.

Mentiria si digués que m' afalaga l' idea de que l' innovació seria útil als nostres interessos. Venint d' ahont vindria es probable que fos un de tans recursos pera afavorir ab un bon sou a un amich. La verdadera significació, no ja de la novetat, sino del sol fet d' anunciarla, es la del tot alló que, obligant a Espanya a parlar y ocuparse del nostre plet, podria contribuir a que las regions ensopidas volguessin saber *del cert* qué 's aquest Catalanisme, aquest Autonomisme y tots los "ismes„ ab que tan sovint se las espanta y amenassa.

Venint al fons de la cuestió, salta a la vista l' incongruencia d' un cárrech com aquell, qu' inutilisaria gayrebè en absolut l' acció dels gobernadors civils de Catalunya, reduhits al paper de comparsas, y alsaria en front de la del Capitá General una altra autoritat, no sempre d' acort ab la primera.

D' altra banda, lo nombrament de que 's tracta crearia pera la nostra terra una situació de privilegi del tot incompatible ab las prédicas dels actuals governants; y encara que 's proposés lo Comissari regi treure 'ns la rahó a tort y a dret, la sola existencia del nou organisme demostraria que no val pera resoldre la cuestió catalana 'l procediment seguit fins ara.

No es de creure que tan sobtadament ho reconeixen los qui han passat lo millor de sa vida apedassant y refent motllos vells, y empenyantse en fer entrar lo clau per la cabota, ni s' ha de pensar, cas de qu' ho fessin, que 'ls guia 'l desitj de facilitar nostra tasca.

Mentres no passin certas cosas, que no s' arreglan en un dia, tot lo que neix a ponent y de ponent ve, 'ns ha de posar en guardia als catalans. Lo que la prempsa diu, lo que diu lo Senat y 'l Congrés, y la tradició de sigles, acreditan qu' aquí no s' enten ni 's vol entendre l' esperit catalá. Dich que no 's vol entendre, sens ánim d' agraviar a ningú, y senzillament perqee ho demostra la persistencia en titllarnos de separatistas y altras cosas després d' haver ensenyat una y cent vegadas, ab paraulas y fets, que no hi ha res d' aixó; perque ho ha provat fa pochs dias l' acullida qu' en la Cambra popular tingueren las citas históricas fetas pel senyor Domenech; y perque aixís resulta cada dia cuan nos califica d' avars y mesquins un poble quinas llágrimas hem aixugat tantas vegadas.

Y no insistiré pera no ofendre 'l bon sentit dels qui 'm llegeixen.

Tampoch diré res més del Comissari Virrey, ó lo que sia. ¿Per qué? No es aquí hont han d' encarrilarnos pel camí de salvació; som nosaltres qui l' haurém d' obrir y seguirlo fins al capdevall.

B. SANTOS.

11 Desembre.

Secció Religiosa

Parroquia de la Purissima Sanch

S' ha donat comens á la Novena de la Mare de Deu de Lourdes, que 's dirá tots los dias á las 6 de la tarde, y s' acabará lo diumenge, dia 21. Degut á la cooperació d' alguns devots, aquest any se celebrara ab mes solemnitat que en los passats.

—

Parroquia de Sant Joan Baptista

S' ha donat comens a la novena de Sant Joseph qu' es fará tots los dias a dos quarts de set, haventhi sermó que está a carrech del Rvd. don Francisco Solé Pbre. Tot a espensas d' una persona devota.

Secció oficial

REGISTRE CIVIL
del dia 13 de Desembre de 1902

Naixements

Emili Cort Ferré.

Matrimonis

Cap

Defuncions

Raymunda Teixidó Calbet, 60 anys, Closa Freixa 20.—Márcos Rovira Gran, 56 anys, Sol 7.

SECCIÓ METEOROLÓGICA

OBSERVACIONS
del dia 13 de Desembre de 1902, facilitadas per don Artur Porta, sucesor de R. Gispert.

Horas d' observació	Barómetre aneroide	Gran d' humitat.	Pluja en 24 horas	Aigua evap. en 24 horas.	Estat del Cel
9	759	82			Ras
15	759	81		2	Nuvul

Horas d' observació	TEMPERATURAS			VEN	NUVOLS	
	Máxim	Mínim	Ter. tip.	Direcció	Clase	Cantit.
9	Sol 22	7	10	NE.		0'0
15	Som 16		13	O.	N y C	0'8

Calendari catalá

Sant d' avuy.—S. Nicasi

Sant de demá.—S. Eusebi

Surt lo SOL á las 7 h. y 18 m. y 's pon a las 4 h. 31 m.; surt la LLUNA a las 4 h. 19 m. y 's pon a las 6 h. 6 m.

MERCATS

Dillums de cada setmana, Reus.—Dimecres, Valls.—Dijous, Vendrell y Espluga de Francolí.—Divendres, Cornudella, Montblanch y Tarragona.—Dissapte, Valls, Vendrell y Espluga de Francolí.

Sessió del Ajuntament

Presidencia: Briansó (regidor ilegal).

Regidors concurrents: Huguet, Vergès, Alimbau, Mayner, Sedó, Borrell, Rovira, Roca, Mas, Bonet, Pallejá, Navás (ilegal) y Artès.

Total 14.

Se llegí y aprobá l' acta de la anterior.

Se doná compte d' una comunicació del Capitá General de Barcelona, en quina manifesta haver vist ab satisfacció la funció benéfica celebrada per los soldats del Regiment de Dragons de Montesa.

En altre comunicació del mateix Capitá General, s' expresa haver comunicat la oportuna ordre a la Comissió Liquidadora de Filipinas, pera que 's trasladi a aquesta ciutat lo dia 31 del present.

Se llegí un ofici de don Joseph Casagualda y Busquets, manifestant que com a consecuencia del recent cambi de política, en 6 del actual, ha presentat la dimissió de son cárrech d' Alcalde y que, interinament per la Superioritat s' acordi lo procedent sobre lo mateix, tenint necesitat d' ausentarse d' aquesta ciutat pera atendrer al restabliment de sa salut, ha deixat encarregat de l' Alcaldia al primer tinent don Emili Briansó.

Lo Consistori acorda quedar enterat, sens perjudici de resoldrer altre dia lo que estimi oportú, segons lo que per la Superioritat s' acordi referent a dita dimissió.

Se llegí y passá a la comissió corresponent, una solicitut de don Joseph Vallverdú Gebelli, com a vehí de la casa núm. 31 del carrer de Pi y Margall, acudint contra la instalació y funcionament d' un motor establert en lo núm. 29 del citat carrer, interí no's cumpleixi lo dictaminat per l' Arquitecte municipal.

Foren aprobats los dictamens de Foment emesos a las solicituts de don Joseph Amill Esplugas y don Francisco Homs Jofré, referents a obras d' interés particular.

A petició del senyor Vergès s' acordá nomenar a dos advogats pera que assessorin a la comissió de Beneficencia, en un asunto de molt d' interés pera la mateixa.

Quedá aprobat lo despaig ordinari.

Lo senyor Rovira pregunta al President, si está disposat a continuar siguent metje de la Casa de la Caritat.

Contestá lo senyor Briansó que n' hi ha pensat en dimitir, ni dimitirá.

Lo senyor Rovira: No se donchs com se las arreglará lo President pera fer cumplir la Lley, desde'l moment que éll está fora d'ella.

Lo senyor Briansó: La Lley dona medis al senyor Rovira pera poguer fer la reclamació que correspongui; fássilas lo senyor Rovira ab deguda forma y 's cursará.

Lo senyor Borrell fa seva la pregunta del senyor Rovira, tota vegada, diu, que l' article 43 de la Lley Municipal, está terminant de que 'l senyor Briansó está fora de la Lley.

Afegeix lo senyor Borrell: En vista de lo manifestat per la presidencia, com jo, y 'ls altres dos companys de la minoria federal, no estèm disposats a consentir lo veurens presidits per un individuu que no reuneixi las condicions legals necessarias, consti que estém disposats a retirarnos del Ajuntament y a no intervindrer pera res absolutament en los assuntos del Municipi.

Lo senyor Briansó: Lo senyor Borrell y sos companys farán lo que tingan per convenient. Jo *sentiré* s' ausencia, no sols per l' Ajuntament, donchs en aquet cas pedrá trobás en falta lo concurs de la minoria federal, sino també per los electors que 'ls votaren y per cual voluntat vingueren al Municipi, no per la voluntat d' aquesta presidencia.

Afegeix lo senyor Briansó que si realisan l' acte de retirás, en aquet cas, demanará al Consistori que se li dongui un vot de confiansa ó un vet de censura. (Aquest ja 'l te).

Lo senyor Pallejá: Demano la paraula.

(Se retiran del saló los senyors Roca, Rovira y Borrell.)

Lo senyor Pallejá: Es d' estranyar la persistent actitut que veneu observant los tres individuus que han tingut a be retirás, en la cuestió referent al senyer Briansó. Y es mes d' estrenyar, desde 'l moment que tots hem consentit la situació del senyor Briansó, coneixentla desde 'l primer moment que lo mateix fou elegit concejal y després primer tinent d' alcalde. No puch atribuir la retirada d' aquests senyors, a altra cosa, sino a alguna habilitat que los mateixos haurán ideat, pera evitás alguna suposta responsabilitat segons siguin los successos que puguin presentarse; pero l' Ajuntament no deu tindrer pera res en compte aquesta consideració.

Afegeix lo senyor Pallejá que, en cuant al vot de censura ó de confiansa que indica lo senyor Briansó, no 'l troba tampoch precedent, donchs, per lo mateix motiu abans expressat, de que tots han vingut regoneixent y consentint la situació del senyor Briansó, deu conceptuarse que ja desde'l primer dia te concedit lo vot de confiansa (¿?) del Ajuntament.

Lo senyor Briansó doná las gracias al senyor Pallejá y se aixecá la sessió.

CRONICA

Lo SOMATENT se ven á Barcelona en lo kiosko «El Sol», Rambla del Centro.

¡ILEGALS!

La conducta observada en la darrera sessió pels regidors federals mereix tota classe d' elogis.

No 's pot fer respectar la Lley desde 'l moment que l'autoritat encarregada de ferho está faltant á la mateixa.

Això mateix exposárem nosaltres al Governador que acaba de deixar lo govern d'aquesta provincia y, en tant *"digno y probo"* com era, no atengué nostras denuncias en aquest mateix sentit fetas.

Dos regidors (que poguessim probar nosaltres) hi han dintre del Ajuntament que no poden ocupar lo carrech, lo qu' ara fa d' Alcalde interí senyor Briansó y lo senyor Navás.

Això ho sab tot l' Ajuntament y fa causa comú ab los ilegals fentse aixis complix de las faltas d' aquells.

Lo senyor Pallejá pera defensar al senyor Briansó retragué lo sufragi del poble, aquell sufragi que falsificaren com ja a son temps los probarem y tirarem en cara desde aquestas planas.

¿Es que la majoria de l' Ajuntament que fa causa comú ab los ilegals te algun interés en que 'l senyor Briansó siga President y regidor?... ¿Per qu' aquest interés?...

Pera corretjir una falta a tot hora se hi es á temps, mentres la falta subsisteix; donchs si fins avuy s' ha tolerat la ilegalitat dels citats regidors, desde ara 's pot fer corretjir seguint la conducta de la minoria federal.

¿Se fará aixis?...

¿Tindrém de recorre novament a una campanya que posi en clar certas cosas...?

L' Ajuntament dirá.

—

Després d' una sinfonia amenisada per la banda de la societat «La Palma» se posará en escena en la sala d' espectacles de la mateixa, l' aplaudit drama catalá en tres actes y en vers «La clau de casa». Acabada la funció se fará ball a carrech de la nomenada banda.

—

Dugas magníficas representacions se farán avuy al teatro Fortuny; per la tarde se posará en escena la graciosa comedia en cuatre actes de don Pau Parellada "El Regimiento de Lupion" y per la nit la aplaudida comedia moderna en tres actes, original del célebre novelista francés Marcelo Prevost "Las Virgenes locas" y la divertida comedia en un acte "La cuerda floja".

—

Nostre particular amich en Joseph Vergés haor ganisat una rifa de capons en lo café de la societat "El Alba" la que promet veures molt concorreguda donadas las ventatjas que ofereix.

Desde avuy queda oberta una llista d' abonos a 8 pessetas y ab obció a 16 números y de no sortir premiat cap d' ells regalará un capó al abonat, aixis es que ab 8 pessetas se poden treure 16 capons en cas de sort y un de segú en cas contrari.

Lo senyor Vergés deixa demostrat una vegada mes l' interés y esmero que te en servir a la numerosa concurrencia del café de sa propietat.

—

Mes que carrers las vias de nostra ciutat semblan fangars.

Ni pels més centrichs ni pels menos concoreguts se pot passar sense posarse fet una llástima.

Nostre Municipi no te cuartos pera posar en bonas condicions los carrers de la ciutat, pero en cambi ni sobran pera fer molts d' utilitat particular.

—

A la societat "El Alba" se representarán aquesta nit la comedia en un acte "Cel rogent" y las sarsuelas també en un acte "Los baturros" y "Viva mi niña". A la nomenada societat continuan los ensaijos de la sarsuela en dos actes "Marina" que 's representará lo dia 21 del present mes.

—

Al objecte de incorporás al regiment de infanteria de Luchana, ha arribat a Tarragona lo metje don Carles Corso.

—

Ha sigut solucionada satisfactoriament la vaga que s' havia declarat a Manresa.

—

Al Gobern civil de Lleyda s' ha rebut lo titul de mestra de primera ensenyansa elemental, expedit per lo Rectorat de Barcelona a favor de donya Maria Musté Salvat, natural de Vilabella.

—

A la humoristica societat "La Serpentina" se farán avuy dos estraordinaris balls, l' un a la tarde y l' altre a la nit, anant a carrech de la aplaudida bandá "La Palma".

—

Per consums se recaudaren en lo dia de ahir pessetas 809'05.

—

D. MANEL DE PEÑARRUBIA

Procurador dels Tribunals

Ha trasladat son despatx á la *Rambla de Sant Joan, número 30-3er.*

TARRAGONA

—

Despres de la cura 'l pago

Es cosa cómoda pera tots y assegura als malalts la tant desitjada salud. Pera mes detalls, llegeixis á la 4.ª plana "Milagrosos confites ó Injecció antivenérea y Roob anti sifilitich COSTANZI".

Secció comercial

CAMBIS CORRENTS

en lo dia d' ahir, donats per la Junta Sindical del Colegi de Corredors de Comers de la plassa de Reus.

CAMBIS EXTRANJERS

	Ops.	*Diner*	*Paper*
Londres 90 d|f	—'—	32'25	—'—
" 60 "	—'—	—'—	—'—
" 8 d|v	—'—	—'—	—'—
" vista.	—'—	—'—	33'90
Paris 90 d|v.	—'—	—'—	—'—
" 8 d|f.	—'—	—'—	—'—
" vista.	34'30	—'—	—'—
Aix 8 0|0	—'—	—'—	—'—
Amberes 90 d|v.	—'—	—'—	—'—
Marsella 90 d|f.	—'—	—'—	—'—
" 8 d|v.	—'—	—'—	—'—
" vista.	—'—	'	'
Perpignan 90 d|f.	'	'	'
" 8 d|v.	'	'	'
Hamburgo 90 d|f.	'	'	'
" 8 d|v.	'	'	'
" vista.	164 50	'	'

Cambi anterior de Valors locals	*Diner.*	*Paper.*	*Oper.*
Gas Reusense.		650	
Industrial Farinera.		675	
Banch de Reus de Descomptes y Prestams.		750	
Manufacturera de Cotons.	100	110	
C. Reusensa de Tranvias.		30	
C.ª Reusense de Tranvias privilegiadas 5 per 100.	515	325	
Electra Reusense.			
Manicomi de Reus.			

—

J. MARSANS ROF Y FILLS

REPRESENTANT, F. CABRÉ GONZALEZ

Carrer Santa Ana, 19.

Catisació á Barcelona á las 16 d' ahir

Interior	74'80	BARCELONA	
Amortisable 5 p%	94'72	Francs	34'40
Colonial	67'12	Lliuras	33'80
Mercantil	—'—	MADRID	
Norts	58'30	Interior	74'72
Alicants	95'60	Francs	34'—
Orenses	30'05	PARIS	
Obs. Fransa 2 1/4	59'12	Exterior	86'35
Id. Almansa 5 0|0	—'—	Nortes	208'
Id. Id. ayg	—'—	Alicants	339'

Ordres de Bolsa. Compra y venta al contat de tota classe de valors. Descompte de cupons. Compra de monedas d' or y bitllets extrangers. Giros sobre Barcelona, Madrid y Paris.

—

BOLSI DE REUS

Carrer Monterols, 27

Cotisació á Barcelona á las 4 de la tarde d' ahir.

Interior	74'80	Cubas del 68	—'—
Colonial	67'12	Cubas del 90	—'—
Orenses	30'06	Amortisable	94'72
Norts	58'30	Ob. 5 p % Almansa	104'87
Alicants	95'60	Id. 3 p % Fransas	59'18
Vitalici V.	—'—	Id. 3 p % Orense	50'37
PARIS		MADRID	
Exterior	—'—	Interior	74'75

— GIROS —

Paris	34'40	Londres	33'80

TELEGRAMA DE PARIS

Exterior.	—'—
Portugués	—'—
Rio Tinto.	—'—
Norts.	—'—
Alicants.	—'—

Se reben ordres pera operacions de Bolsa. Compra y venta al contat de tota clase de valors cotisables de Bolsa. Descompte de cupons y compra de monedas de tots los paisos.

ANUNCIS PARTICULARS

SE VEN

Per convenir aixis a son propietari, se ven una una botiga de cerraller, quinas eynas se troban en perfecte bon estat de servey.

Ne donarán rahó en la imprempta d'aquest diari.

APRENENT

Se 'n necessita un en aquesta imprempta.

Cambra Agrícola de Reus y sa Comarca

Abonos quimichs

La Cambra te a dispesició dels senyors socis, abonos quimichs y sas primeras materias, pera la propera sembra, arbrat y vinya.

Garantisada sa puresa.

Preus de cost.

Reus 1er. Novembre 1902.

LLET PURA DE VACA

VACAS SUISSAS

HORT DE PAU ABELLÓ

Se ven en lo carrer del Roser, 4.

CLÍNICA DENTAL

de Don Fulgenci Agustí Alen

Cirujá-Dentista de la Escola de Medicina de Madrid; ex-deixeble del Dr. Almenara de Madrid y dentista del Hospital de San Pau y Santa Tecla de Tarragona et., etc.

Tractament de las enfermetats de la boca y dents. Extraccions **sens dolor.** Orificacions, empastes y tota classe de obturacions.

Construcció de dents, dentaduras y aparatos de totas classes y empleu de tots los anastérichs avuy coneguts.

Reb á Reus tots los dilluns y divendres de 9 matí á 5 de la tarde. A Tarragona tots los demés dias.

Arrabal de Sta. Ana núm. 1, principal.-REUS

Empresa Hidrofórica de Reus

Al objecte d' atendrer als treballs pera la conservació de minats y construcció de nous, compra y cambi de canyerias y demés anexos, y de conformitat ab lo disposat en l' article 5nt. dels Estatuts y 39, párrafo 5nt. del reglament vigent, la Junta general extraordinaria celebrada lo dia 16 del corrent mes y any acordá:

Reclamar dels socis un dividendo passiu de 1'50 pessetas per acció, cantitat que deurán fer efectiva los interessats en lo domicili del senyor Tresorer don Pau Abelló Boada, carrer de Pi y Margall, (abans 1ra. del Rosari), número 4, desde las deu del matí a la una de la tarde de tots los dias laborables, dintre 'l plasso de xeixanta dias, a contar desde 'l de la publicació per primera vagada d' aquest anunci; en la provenció de que totas cuantas accions deixe sin de satisfer dit pago en lo terme expressat quedarán a favor de la Societat, disminuhint lo número de la semesas, y s' entendrá que sos respectius duenyos renuncian a tot dret sobre la totalita de la acció ó accions que en tal omissió incurreixen, conforme a lo previngut en l' article 7té. dels Estatuts.

Lo que, pera coneixement y gobern dels senyors Accionistas, se publica lo present anunci.

Reus 24 de Novembre de 1902.—Per A. de la J. D., lo secretari, Francisco Benavent.

CLÍNICA DE MASSATJE

DE

P. DURÁN, METJE-CIRUJIÁ

Carrer Osset núm. 1, pis primer, cantonada al de la Presó.—Reus

Ab lo massatje manual y vibratori s' obtenen rápidas y sorprenents curacions en las enfermetats següents:

Articulars.—Esguinzes, Torceduras, Lumbago (llunat,) Luxacions, Fracturas Artritis traumáticas, etz.

Nerviosas.—Insomni, Histerisme, Jaqueca (migranya), Gastralgia, Enteralgia, Sciatica, Corea (ball de San Victo), Ataxia locomotriu, Tremolor en las mans dels escribents, etz.

Generals.—Anemias, Clorossis, Asma esencial, Palpitacions, Dispepsias, Astriccions de ventre y Cálculs renals y hepátichs, etz.

OBRA NOVA

FLORESCENCIA

Aplech d' ensaigs literaris d' en Hortensi Güell.

2 PESSETAS

De Venda en lo kiosco de D. Pau Balart, Plaza de la Constitución y en la llibrería de D. Pere Tost, Arrabal baixa de Jesús.

El Brinco

Se posa en coneixement dels senyors socis que en virtut de lo que prevé l' article 14 del reglament de la mateixa se farán eleccions lo diumenge 14 del corrent de 4 a 5 de la tarde pera la renovació dels carrechs següents: President, dos Vocals, un Secretari y Tresórer, lo que 's fa públich pera coneixement dels senyors socis.

Reus 13 Desembre de 1902.—P. A. de la J. G. Lo Secretari de torn, Arseni Aguilar.

B. SANTOS Y VALL

Ofereix sa cooperació activa y formal als catalans, no residents á Madrid qu' hi tingan ó vulgan establirhi negoci.

Alcalá, 110, 2n. dta.-MADRID.

DIVERSIONS PÚBLICAS

TEATRO FORTUNY

Companyia cómich dramática

dirigida per lo primer actor

Don Jaume Rivelles

y en la que figura la eminent primera autriu del teatre Español de Madrid

D.ª Amparo Guillén de Rivelles

y 'l notable primer actor cómich

Don Salvador Solé

GRAN FUNCIÓ PERA AVUY

Tarde

Segona representació de la xistosa comedia en cuatre actes y en prosa, original del distingit autor catalá don Pau Parellada, titulada: "El Regimiento de Lupión."

Tarde a las 3.

Nit

La aplaudida comedia moderna en tres actes y en prosa, titulada: "Las vírgenes locas" y la divertida comedia en un acte y en prosa, nomenada "La cuerda floja."

Nit á las 8.

Preus diaris

Palcos plateas, sense entrada, despatx 10 pessetas, contaduria 11.—Palcos primer pis sense entrada 8 d. y 9 c.—Palcos segon pis sense entrada 3'50 d. y 4 c.—Silló de platea ab entrada 1'75 d. y 2 c.—Butaca de primer pis ab entrada 1'50 d. 1'75 c.—Lluneta de segon pis ab entrada 1'25 d. y 1'50 c.—Entrada á localitat 75 céntims.—Entrada al paradís 50 idem.

L' impost del timbre á carrech del públich.

IMP. CARRERAS Y VILA.

SERVEY DE FERROCARRILS

NOU HORARI

LÍNEA DELS DIRECTES

De Reus á Barcelona

Surtida	Correu 4'53 matí;	arribada	8'34 matí
"	Exprés 7'05	"	9'14 "
"	Mixto 8'41	"	1'03 trde
"	Merc. 12'07	"	8'02 nit.
"	Correu 2'14 trde.	"	5'24 trde
"	Mixto 7'14	"	10'19 nit.

De Barcelona á Reus

Surtida	Merc. 5'15 matí;	arribada	3'06 trde
"	Mixto 6'01	"	11'30 matí
"	Correu 9'47	"	1'05 trde
"	Ombs. 12'35	"	5'32 "
"	Mixto 2'26 trde.	"	7'11 "
"	Exprés 7'26 "	"	9'38 nit.

De Reus á Saragossa

Surtida	Correu 1'35 trde.	arribada	8'35 nit.
"	Mixto 7'57	"	6'36 matí
"	Exprés 9'44 nit	"	3'01 "
"	Merc. 3'36 trde.	"	11'54 nit.
"	" 5'32 matí	"	8'51 matí

Dels dos darrers lo primer no mes arriba á Casp y lo segon á Mora.

De Saragossa á Reus

Surtida	Exprés 1'50 matí;	arribada	6'59 matí
"	Correu 7'—	"	2'06 trde
"	Mixto 10'05 nit	"	8'11 matí
"	Merc. 0'38 matí	"	11'27 "
"	" 6'59 trde	"	10'15 nit.

Dels dos darrers lo primer surt de Casp y lo segon de Mora.

LÍNEA DEL NORT

De Reus á Lleyda

Surtida	Correu 8'29 matí;	arribada	11'35 matí
"	Mixto 6'05 trde.	"	9'57 nit
"	Merc. 1'45 "		

Lo tren que va col-locat en últim terme no més arriba á Vimbodí.

De Lleyda á Reus

Surtida	Mixto 5'28 matí;	arribada	9'29 matí.
"	Correu 4'05 trde.	"	7'09 trde.
"	Merc.	"	1'39 "

Lo tren que va col-locat en últim terme surt de Vimbodí.

De Reus á Tarragona

Surtida	Mixto 8'16 matí;	arribada	8'45 matí.
"	" 9'44	"	10'18 "
"	Merc. 2'30 trde.	"	3'05 trde.
"	Correu 7'17 "	"	7'48 "

De Tarragona á Reus

Surtida	Correu 7'45 matí;	arribada	8'15 matí.
"	Merc. 12'22 trde.	"	1'— trde.
"	Mixto 5'08 "	"	5'46 "
"	" 8'— nit	"	8'38 nit.

FERRO-CARRIL ECONOMICH

DE REUS Á SALOU

Servey de trens que regeix desde 'l dia 29 Setembre de 1902.

Sortidas de Reus: al matí 4'10.—10.—A la tarde á las 2'47.—4'15.

Sortidas de Salou: al matí á las 4'56.—11'04. A la tarde á las 5'32 y 7'40.

FONDA Y RESTAURANT D' EUROPA
DE
D. ANTON BARDOY
HABITACIONS Y SERVEYS INMILLORABLES
CARRER DE EN MEDIO, 1
CASTELLÓ DE LA PLANA

MILAGROSOS CONFITS

ó injecció antivenérea y roob antisifilítich

COSTANZI

Angelo Costanzi

Diputació, 435, etl. Barcl.ª

Mils y mils de celebritats médicas, després d'una llarga experiencia, s'han convensat y certificat, que pera curar radicalment ab dos ó tres días la purgació recient y ab cinch ó sis días la crónica, gota militar, úlceras, fluix blanch de las donas, arenilla, catarro de la "vejiga„, escossors uretrals, cálculs, retencións d'orina, y ab 20 ó 30 días los extrenyiments uretrals (estrechez) encar que sigan crónics de més de 20 anys, evitant las perillosíssimas sondas, no hi ha medicament més milagrós que'ls CONFITS é Injeccións Costanzi.

També certifican que pera curar qualsevol enfermetat *Sifilítica* ó *herpética*, en vista de que lo Iodo y'l Mercuri son perjudicials pera la salut, res millor que'l ROOB COSTANZI, puig no sols cura radicalment la *sifilis y herpes*, sino que extreu los mals efectes que produheixen aquestas substancias, que, com ja es sapigut, causan enfermetats no molt fácils de curar. A. Salvati mostanzi, carrer de la Diputació, 435, Barcelona, segur del bon éxit d'aquets especifichs; per Cedi del tractament especial ab éll, admet als increduls, lo pago després de curats.

Preu de la Injecció, pessetas 4. Confits anti-venéreos pera'ls qui no vulgan usar injeccións, pessetas 5. Roob anti-sifilítich y anti-herpétich, pessetas 4.

De venta en totas las bonas farmacias.

A Reus: en la de D. Antòn Serra, Arrabal de Santa Agna, núm. 80; Doctor Carpa, Plassa de Prim y Arrabal de Santa Agna, 2 y en la Droguería de D. Francesch Freixa, Plassa de Prim, núm. 1.

Consultas médicas á Barcelona: Carrer Diputació, 435, entresol 2.ª tots los dillums, dimecres y divendres á las 12.

DESCUBRIMENT IMPORTANTÍSSIM

Diposit general, carrer d'Aragó 402, Barcelona

L' eminent Dr. A. Charles Lambert de París, després de profond estudi sobre las enfermetats venéreas y sifilíticas, ha trobat lo modo de curarlas radicalment no sols sens fer l' us del "Mercuri„ sino cuan també aquellas enfermetats contretas per l' us d' éll. Lo tractament es sencillíssim y las fórmulas son purament vegetals, donchs sa composició no es altre que herbes medicinals de la India y las presenta en la forma següent: Las Píldoras Charles Lambert curan purgacions, estrenyiment de l' urina, fluix blanch de la dona y gota militar. La Injecció Charles Lambert te d' usás al mateix temps que las píldoras perque la curació sigui mes radical y mes prompte.

L' Elixir Ch. Lambert es un gran medicament y eficasíssim pera la completa destrucció de tot bacillo sifilítich y llimpia ab son us la sang impura deixantla en son estat normal lliure de tot virus y donat salut y inmunitat pera que 's reprodueixi tant terrible enfermetat, y deu pendrers com a complement del tractament una vegada que la purgació etc. hagi desaparesent.

Preu de las píldoras ptas. 4'50.—La Injecció 3'80 y l' Elixir 3'80.

De venta en totas las bonas farmacias; a Reus Anton Serra, Farmaceutich.

LA GRESHAM

COMPANYIA INGLESA

de seguros sobre la vida y de rentas vitalicias

FUNDADA L'ANY 1848

Pólissas indisputables—Beneficis capitalissats

Primas molt moderadas

La Gresham té constituit lo dipósit exigit per las Lleys fiscals vigents com garantía per los seus assegurats á Espanya.

Oficina pera Catalunya: Plassa de Catalunya, BARCELONA

Inspector del Districte: D. Eduard Amell Amell.

A Reus: dirijirse á don LLUIS DE PEDRO, Plasa de Prim.

Societat general de Transports marítims á vapor de Marsella

SERVEYS DEL MES DE NOVEMBRE DE 1902

LÍNEA DIRECTA PERA EL RIO DE LA PLATA

Sortirá de Barcelona lo 21 de Novembre directament pera Montivideo y Buenos Ayres lo magnifich y rápit vapor francés

ITALIE

LÍNEA PERA 'L BRASIL

Sortirá de Barcelona lo día 5 de Desembre pera Bahia Rio Janeiro y Santos, lo grandiós y acreditat vapor francés

ORLEANAIS

Consignataris á Barcelona, Ripol y Companyia., Dormitori de Sant Francesch, 25, principal.—BARCELONA.

LA PALATINE

Companyía inglesa

de segurs contra incendis, explosións y accidents

Oficina pera Catalunya: Plassa de Catalunya, 9, BARCELONA.

A Reus: dirijirse á D. LLUIS DE PEDRO, Plassa de Prim.

PERA VIURER BE

estar sempre de bon humor y pera precaverés de tota classe de enfermetat y infecció, es precís fer constant us del **Elixir Verdi.**—No 's coneix cap cas de persona que fent un us moderat, pero constant d' aquest milagrós elixir, haigi caygut malalt del estómach ó de febre. Las personas sanas deuhen pendren pera no caurer malaltas; las que están malaltas, las endebles, malhemoradas deuhen pendrel pera posarse bonas.

Deu mil certificats de metjes y malalts atestiguan d' una manera clara, terminant, lluminosa, lo infalible qu' es en molts cassos, y lo indiscutiblement bo qu' es sempre l' **Elixir Verdi** es un tònich analéptich: es á dir que reanima y enforteix. A Inglaterra, Alemania, Bélgica, Dinamarca y altres paissos las familias estant constantment provistas del milagrós elixir pera son continuu us, y á axó tal vegada es degut que aquellas rassas siguin mes desarrolladas, mes fortas y vigororosas que altres en Espanya mateix, provincias que mes us fan d' aquest preciós elixir, senyalan menos enfermetats y indican en los noys major forsa y vigor. L' **Elixir Verdi** se troba de venta en totas las farmacias á dos pessetas frasco.

¡¡INCREIBLE VERITAT!!

Unica y verdadera ocasió pera gastar be lo diner en regalos, quin valor supera sempre al que costa. Objectes d' or de lle garantisat (18 quilats) ab bonichs y explendents brillants, quimicament perfectes, de mes valor, per son constant explendor llimpiesa, que 'ls verdaders. Descomposició de llum, duresa, lapidació perfecta, imitació maravillosa.

5.000 PESSETAS

se regalan al qui distingeixi aquets brillants Alaska dels llegítims. Gran premi en la Exposició de Paris.

Anells pera caballer, or brillant	50	pessetas.
Idem pera idem (brillant molt gros)	100	»
Agulla idem, idem	25	»
Agulla idem, idem (brillant molt gros)	50	»
Anells pera senyora ó senyoreta, idem, idem	25	»
Arrecades (parell) pera senyoreta, idem, idem	25	»
Idem pera senyora, idem, idem	50	»
Idem pera idem, (brillant gros)	100	»
Idem pera noyas (verdader regalo)	25	»
Medallas or de lley, abla efigie de la Purissima esmalt de Florencia y brillants Am: Alaska	100	»

S' envian franch de tot gasto per correu, en caixetas certificadas y declaradas mercancias, pera tot Espanya y illas.

No se servirá cap pedido que no sigui abans convingut lo pago.

Se té d' enviar la mida de las anells, prenentla ab un fil al entorn del dit.

No 's fan descomptes: no 's concedeixen representacions, ni s' envian mostras. *Gratis* y franch lo Catalech Ilustrat.

A tot comprador que no 's conformi ab la mercancia se li retornará inmediatament son import.

Dirigirse al representant general y únich de la Societat «Oro y Brillantes», Am: Alaska, G. A. Buyas, Corso Romana, 104 y 106, Milán (Italia).